Жанибеков А.К.
старший преподаватель кафедры уголовного права, уголовного процесса и криминалистики юридического факультета КазНУ имени аль-Фараби
Арын А.А.
преподаватель кафедры уголовного права, уголовного процесса и криминалистики юридического факультета КазНУ имени аль-Фараби
Дүзбаева С.Б.
преподаватель кафедры уголовного права, уголовного процесса и криминалистики юридического факультета КазНУ имени аль-Фараби

СУБЪЕКТЫ ОЦЕНКИ ДОКАЗАТЕЛЬСТВ НА ПРЕДВАРИТЕЛЬНОМ СЛЕДСТВИИ

Аннотация. Одной из самых сложных частей процесса доказывания и его душой является оценка доказательств. Она служит необходимым условием целенаправленного ведения следствия и судебного разбирательства, принятия законных и обоснованных процессуальных решений, правильного применения закона. Уголовно-процессуальное доказывание «есть не только стержень уголовного процесса, но и его движущаяся сила, т.е. то, что придает ему жизнь, делает предметно ощутимым явлением». Без уголовно-процессуального доказывания совершенно немыслима деятельность органов дознания, следствия, прокуратуры и суда по расследованию, рассмотрению и разрешению уголовных дел. В данной статье рассматриваются некоторые проблемы оценки доказательств в уголовном процессе, а также правовое положение субъектов оценки доказательств.

Ключевые слова: оценка доказательств, лица, участвующие в уголовном процессе, исследование доказательств, внутреннее убеждение.

Zhanybekov A.K.
head teacher of chear of Criminal Law, Criminal Procedure and Criminalistics
Al-Farabi Kazakh National University
Aryn A.A.
Master of Laws teacher of chear of Criminal Law, criminal Procedure and Criminalistics Al-Farabi Kazakh National University
Duzbayeva S.B.
Master of Laws Al-Farabi Kazakh National University
Law Faculty teacher of chear of Criminal Law, criminal Procedure and Criminalistics Al-Farabi Kazakh National University

SUBJECTS ASSESSMENT OF THE EVIDENCE AT THE PRELIMINARY INVESTIGATION

Abstract. One of the most difficult parts of the process of proof and his soul is to assess the evidence. It serves as a prerequisite for targeted delivery of the investigation and trial, taking lawful and reasonable procedural decisions, the correct application of the law. Without proof of criminal procedure unthinkable activities of inquiry, investigation, prosecution and trial of Inquiry consideration and resolution of criminal cases. This article discusses some of the problems of assessing the evidence in criminal proceedings, as well as the legal status of the subjects of the evaluation of evidence.

Keywords: evaluation of the evidence, persons involved in criminal proceedings, examination of evidence, moral certainty.

Жәнібеков А.К.
Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-нің қылмыстық құқық, қылмыстық іс жүргізу және криминалистика кафедрасының аға оқытушысы
Арын А.А.
Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-нің қылмыстық құқық, қылмыстық іс жүргізу және криминалистика кафедрасының оқытушысы

Дүзбаева С.Б.
Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-нің қылмыстық құқық, қылмыстық іс жүргізу және криминалистика кафедрасының оқытушысы

АЛДЫН АЛА ТЕРГЕУДЕ ДӘЛЕЛДЕМЕЛЕРДІ БАҒАЛАУДЫҢ СУБЪЕКТІЛЕРІ

Түйін: Қылмыстық іс жүргізудегі дәлелдеу қылмыстық іс жүргізудің өзегі ғана емес, сонымен қатар, оның қозғалтқыш күші, яғни, оған сипат беретін, оны сезілетін құбылыс ететін күш болып табылады. Қылмыстық іс жүргізудегі дәлелдеу сіз анықтау, тергеу, прокуратура және сот органдарының қылмыстық істерді тергеу, қарау және шешу бойынша қызметі мүмкін емес. Дәлелдемелерді бағалау дәлелдеу үрдісінің күрделі бөліктерінің бірі болып табылады. Ол алдын ала тергеуді және сот талқылауының мақсатты жүргізудің, заңды және негізделген прцессуалдық шешімдер қабылдаудың, заңды дұрыс қолданудың қажетті шарты болып қызмет етеді. Аталған мақалада қылмыстық процестегі дәлелдемелерді бағалаудың кейбір мәселелері, дәлелдемелерді бағалаудың субъектілері құқықтық жағдайы қарастырылған.

Түйінді сөздер: дәлелдемелерді бағалау, дәлелдемелерді бағалау субъектілері, іс жүргізуге қатысушылар, дәлелдемелерді зерттеу, ішкі наным.

ҚІЖК 25 бабының ережелерін зерттеп, біз заң шығарушы дәлелдемелерді бағалау ережелері туралы өз талаптарын ең алдымен құқық қорғау органдарына жолдайды деген қорытынды жасай аламыз. Мәселен, аталған бапқа сәйкес: «Судья, прокурор, тергеуші, анықтаушы дәлелдемелерді қаралған дәлелдемелердің жиынтығына негізделген өздерінің ішкі сенімі бойынша бағалайды...» Алайда бұл дәлелдемелерді бағалау – мемлекеттік органдардың монополиясы дегенді білдірмейді. Өз мүдделерін қорғайтын іс жүргізуге қатысушылар да дәлелдемелерді бағалайды. Бірақ, егер біріншілерінде дәлелдемені бағалау өктем шешімдерді қабылдау алдында болса, екіншілерінде ол шағымдарды, арыздарды, өтініштерді және т.б. беру үшін негіз туындатады [1].

Сондықтан іс жүргізуге қатысушыларды олар жүзеге асыратын дәлелдемелерді бағалаудың нәтижелері іс жүргізу шешімдерінде тікелей іске асырылмайды деген негізде ғана дәлелдемелерді бағалау субъектілерінің қатарынан шығаратын ғалымдардың пікірімен келісуге болмайды [2, с. 53]. Дәлелдемелерді бағалау бойынша ойлау қызметін және нәтижелердің процессуалдық маңызын араластыруға болмайды.

Дәлелдемелерді бағалауды іс жүргізудің кез келген қатысушысы жасай алады, бірақ олардың бағалары іс жүргізу дәлелдеуі үшін бірдей мәнге ие емес. «Іс бойынша өндіріс үшін жауапты лауазымдық тұлғалармен және органдармен жасалатын дәлелдемелердің өктем бағасының» ерекше мәні бар [3, с. 105]. Олардың бағасына іс жүргізу шешімдері және іс бойынша қылмыс құрамының болуы немесе жоқтығы, айыпталушының кінәлі екендігі немесе кінәлі емес екендігі, айыпталушыны жазалау туралы соңғы қорытындылары тәуелді болады.

Мемлекеттік органдар қылмыстық істің барысы мен аяғы үшін жауапты, олар өз мүдделерін қорғау мақсатында әрекет ететін және өз қорытындыларында жан-жақтылық, толықтық және объективтілік талаптарын басшылық етуге міндетті емес, іс жүргізу қатысушыларымен берілетін өтініштер мен деректерден тәуелсіз, заңның бұйыруымен және өз бастамасы бойынша дәлелдемелерді жинайды, тексереді және бағалайды [4, с. 27].

Қарау, жауап алу және т.б. хаттамаларындағы қайсыбір іс жүзіндегі деректерді белгілей отырып, тергеуші олар іс үшін маңызды болуы мүмкін екеніне, оған қатысты екендігіне сүйенеді. Іс жүзіндегі деректердің қатыстылығы туралы бастапқы көріністердің қиындығына сілтей отырып, М.С.Строгович келесіні ұсынды: «Маңызды, іс үшін қажетті мән-жайды жіберіп алғанша, қарау кезінде елеусіз мән-жайды белгілеген артық екенін ескеріп, маңызды болуы мүмкін әр нәрсені бекіткен жөн» [5, с. 102].

СОДЕРЖАНИЕ

Айтимбетова А.Н., Алимкулов Е.Т.
ВНУТРЕННЕЕ УБЕЖДЕНИЕ КАК КРИТЕРИЙ ОЦЕНКИ ДОКАЗАТЕЛЬСТВ 3

Акимжанов Т.К., Исмаилова Д.Ш.
ПРАВОВЫЕ И ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ АСПЕКТЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ БЕЗОПАСНОСТИ ЛИЧНОСТИ В ИСПРАВИТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЯХ 5

Алаева Г.Т.
О ПРОБЛЕМАХ ПРЕДМЕТНОЙ КЛАССИФИКАЦИИ СУДЕБНО-ЭКСПЕРТНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ В РК 11

Альмуханов А.Т.
СУДЕБНО-ЛИНГВИСТИЧЕСКАЯ ЭКСПЕРТИЗА: ПОНЯТИЕ, ПРЕДМЕТ, ОБЪЕКТ, ЗАДАЧИ 17

Арын А.А., Жәнібеков А.К., Дүзбаева С.Б.
ҚЫЛМЫСТЫҚ ПРОЦЕСТЕГІ ЖЕДЕЛ-ІЗДЕСТІРУ ӘРЕКЕТТЕРІН ЖҮРГІЗУ НЕГІЗДЕРІ 22

Бахманова Қ.А.
ЖАУАП АЛУ КЕЗІНДЕ ЖАУАП БЕРУШІНІҢ ЖЕКЕ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ТҰЛҒАСЫН ЗЕРТТЕУ 27

Берсугурова Л.Ш.
К ВОПРОСУ О НРАВСТВЕННО-ПРАВОВЫХ ОСНОВАХ ПРАВООТНОШЕНИЙ В СФЕРЕ УГОЛОВНО-ПРОЦЕССУАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ 30

Бижанова А.Р.
ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚЫЛМЫСТЫЛЫҚТЫҢ ТҮСІНІГІ ЖӨНІНДЕ 33

Бисенғали Л., Базилова А.А.
НЕКОТОРЫЕ ОСОБЕННОСТИ СУДЕБНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭКСПЕРТИЗЫ 36

Бисенова М.Қ.
ЕКІ НЫСАНДЫ ҚЫЛМЫСТАРДЫҢ СУБЪЕКТИВТІ ЖАҒЫН ЗЕРТТЕУ 39

Вареникова С.П.
ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ ЗАКОНОДАТЕЛЬНОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ УЧАСТИЯ СПЕЦИАЛИСТА В УГОЛОВНОМ СУДОПРОИЗВОДСТВЕ 44

Даулетияр М.К., Джетибаев.Н.С.
ПОНЯТИЕ И ЗНАЧЕНИЕ ВИКТИМОЛОГИИ В КРИМИНОЛОГИЧЕСКОЙ НАУКЕ 48

Джансараева Р.Е. Акболатова М.Е.
ҚЫЛМЫСТЫЛЫҚҚА КАРСЫ ӘРЕКЕТ ЕТУ ЖҮЙЕСІ ТУРАЛЫ 50

Жетібаев Н.С.
МЕДИЦИНА ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ КӘСІПТІК ҚЫЗМЕТІН ОРЫНДАМАУЫМЕН БАЙЛАНЫСТЫ ЖАСАЛАТЫН ҚЫЛМЫСТАРДЫҢ СУБЪЕКТІСІ 53

Дильбарханова Ж.Р.
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ БИОТЕХНОЛОГИЙ В ПРЕСТУПНЫХ ЦЕЛЯХ: СЛОЖНОСТИ РАССЛЕДОВАНИЯ 56

Дүзбаева С.Б., Арын А.А., Акболатова М.Е.
ФОРМИРОВАНИЕ ВИКТИМОЛОГИИ КАК ОСОБОГО НАПРАВЛЕНИЯ КРИМИНОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ 61

Есбатырова А.С.
ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ МЕДИАТОРОВ И СТОРОН 66

Есимханов Д.Е., Атаханова Г.М.
ЖАЗА ҚОЛДАНУДАҒЫ ІЗГІЛІК ҚАҒИДАСЫ 68

Жәнібеков А.К., Арын А.А., Дүзбаева С.Б.
АЛДЫН АЛА ТЕРГЕУДЕ ДӘЛЕЛДЕМЕЛЕРДІ БАҒАЛАУДЫҢ СУБЪЕКТІЛЕРІ 72

Жанысова Ж.Т., Жетібаев Н.С.
КӘМЕЛЕТКЕ ТОЛМАҒАНДАРДЫҢ ЗОРЛЫҚПЕН ЖАСАЛҒАН ҚЫЛМЫСТЫҚ ІСТЕРІН ЖҮРГІЗУДІҢ ЖАЛПЫ СИПАТТАМАСЫ 77

Женишов Б.
ПРИНЦИПЫ И ЗАДАЧИ ОРГАНОВ ДОЗНАНИЯ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ 80

Жуаспаева У.С., Бижанова А.Р.
РОЛЬ ПРОКУРОРСКОГО НАДЗОРА В ЗАЩИТЕ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА И ГРАЖДАНИНА 82

Жунисова Г.Б., Алимкулов Е.Т.
ҚЫЛМЫСТЫҚ ІСТІ ҚОЗҒАУ САТЫСЫНДАҒЫ ЖЕКЕ АЙЫПТАУ ІСТЕРІ БОЙЫНША СОТ ӨНДІРІСІНІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ 87

Закирова М.Р., Маликова Ш.Б.
ҚЫЛМЫСТЫЛЫҚПЕН КҮРЕСУДІҢ КЕЙБІР МӘСЕЛЕЛЕРІ 90

Зинкевич Т.И.
НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ ОРГАНИЗАЦИИ РАБОТЫ СЛЕДОВАТЕЛЯ ПО РАСКРЫТИЮ И ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ ПРЕСТУПЛЕНИЙ 93

Исабекеов А.А.
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПОЛОЖЕНИЯ МЕР ПРЕСЕЧЕНИЯ В УГОЛОВНОМ ПРОЦЕССЕ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ 96

Кадырова Ч.А.
МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ В УСЛОВИЯХ РАЗВИТИЯ ПАРЛАМЕНТАРИЗМА В КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКЕ 100

Конысбай Б.М.
МЕЖДУНАРОДНЫЕ НОРМЫ В СФЕРЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРАВ И СВОБОД ЧЕЛОВЕКА 104

Конысбай Б.М.
ПОНЯТИЕ И ОСОБЕННОСТИ МЕЖДУНАРОДНОГО УГОЛОВНОГО ПРАВА 108

Кунаева А., Маликова Ш.Б.
ІРІ ҚАЛАЛАРДАҒЫ ҚЫЛМЫСТЫЛЫҚҚА ҚАРСЫ ТҰРУДЫҢ МӘСЕЛЕЛЕРІ 112

Кусмамбетов К., Джансараева Р.Е.
К ВОПРОСУ О МЕРАХ БЕЗОПАСНОСТИ ОСУЖДЕННЫХ 115

Мейрманов Т., Тапалова Р.Б.
К ВОПРОСУ О СУЩНОСТИ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО АСПЕКТА КРИМИНАЛИСТИЧЕСКОЙ ТАКТИКИ 118

Мухамадиева Г.Н., Баяндина М.О., Даубасова С.Ш.
ВВЕДЕНИЕ ИНСТИТУТА СЛЕДСТВЕННЫХ СУДЕЙ - КАК ЭФФЕКТИВНАЯ ПРОЦЕССУАЛЬНАЯ ГАРАНТИЯ ИНТЕРЕСОВ, ПРАВ И СВОБОД ЛИЧНОСТИ 121

Нұрмағанбет Е.Т.
«ҚАЗАҚСТАН – 2050» СТРАТЕГИЯСЫ БОЙЫНША СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚПЕН КҮРЕСТІҢ ЖАҢА СТРАТЕГИЯСЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ 125

Өмірәлиев Д.Б., Атаханова Г.М.
ҚАЗІРГІ ТАҢДАҒЫ АҚПАРАТТЫҢ ҰҒЫМЫ 130

Ромашов Р.А.
ПЕНИТЕНЦИАРНОЕ ПРАВО – НОРМАТИВНАЯ ОСНОВА ОРГАНИЗАЦИИ И ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ПЕНИТЕНЦИАРНОЙ СИСТЕМЫ РОССИИ 132

Сайрамбаева Ф.Н.
СУДЕБНАЯ ЛИНГВИСТИЧЕСКАЯ ЭКСПЕРТИЗА ЭКСТРЕМИСТСКИХ МАТЕРИАЛОВ: ПОНЯТИЕ, ПРЕДМЕТ, ОБЪЕКТ, ЗАДАЧИ, МЕСТО В СИСТЕМЕ СУДЕБНЫХ ЭКСПЕРТИЗ 138

Сатыбалди Л.
НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ КЛАССИФИКАЦИИ НАКАЗАНИЙ 142

Сатыбалдинов Д.Д.
НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ РАССЛЕДОВАНИЯ ПРЕСТУПЛЕНИЙ В УСЛОВИЯХ ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ РАССЛЕДОВАНИЮ 146

Селиверстов В.И.
УГОЛОВНО-ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЕ МЕРЫ РЕАГИРОВАНИЯ НА ПРЕСТУПНОСТЬ В РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ (ПО ИТОГАМ 2013 ГОДА) 150

Тапалова Р.Б., Аратұлы Қ.
ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ САЛАСЫНДАҒЫ АЛАЯҚТЫҚТЫҢ ТҮСІНІГІ ЖӘНЕ ОРНЫ 154

Таубаев Б. Р.
ПОНЯТИЕ ПЕНИТЕНЦИАРНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ УГОЛОВНО – ИСПОЛНИТЕЛЬНОЙ СИСТЕМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН 158

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

ЮРИДИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
FACULTY OF LAW

Кафедра уголовного права, уголовного процесса и криминалистики
Department of criminal law, criminal procedure and criminalistics

МАТЕРИАЛЫ

международной научно-практической конференции

«СОВРЕМЕННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ, МЕХАНИЗМЫ И СРЕДСТВА ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ ПРЕСТУПНОСТИ»

Ежегодные Джакишевские чтения

11 апреля 2014 г.

MATERIALS

of International scientific and practical conference on subject:

«MODERN TECHNOLOGIES, MECHANISMS AND MEANS OF COUNTERACTION OF CRIME»

Annual Dzhakishev readings

11 April, 2014